

Hva skal du lese?

Og hva kan du tilby en turist?

For tre år siden begynte vi med de fem nordligste, i forfjor fortsatte vi sørover og i fjor gikk vi videre langs kysten av Norge. Nå er vi kommet til de seks siste av NTFs lokalforeninger. Vi har spurt lederne hva de skal lese i sommer, og om de har noe de vil anbefale av ferieektyre. Samtidig har vi spurt dem om hva de vil anbefale å se og gjøre, for en som velger å feriere på deres trakter.

Nils Rune Tønnesen Leder i Hedmark Tannlegeforening

Lesetips

Sommeren er ikke tiden for meg å lese – da skal man heller ut og nyte den frodige naturen og de lange skjønne dagene og lyse nettene og gjerne dra på noen ferieutflykter. Som innflyttet bergenser må jeg hver sommer tilbake til barndomsbyen og til min slekt og venner der borte og senere noen turer til Spania.

Min ferielitteratur blir kun av det lettleste slaget og gjerne med innslag av spenning og kriminalitet. Tyngre litteratur egner seg for meg bedre til lange og mørke vinterkvelder da man helst er innendørs. Kjente krimforfattere som er populære i tiden er Lars Kepler, Jussi Adler-Olsen, Jo Nesbø, Chris Tvedt, Jørn Lier Horst og Jan Guillou. Jeg kommer til å lese flere bøker fra noen av disse forfatterne

Ferietips

Mitt hjemsted Lillehammer er jo et av Norges mest kjente og besøkte turiststeder både sommer som vinter og har en rekke severdigheter og opplevelses-

destinasjoner hvorav jeg skal nevne følgende

Maihaugen ble grunnlagt av tannlege Anders Sandvig og er et «must» å besøke når man besøker Lillehammer. Museet som ligger like overfor sentrum består av et stort område med verksteder, utstillinger og gamle hus fra Gudbrandsdalen og forteller om livet i gamle dager. Sigrid Undsets hjem Bjerkebæk er nylig blitt restaurert og gjort om til et flott museum som holder åpent daglig i hele sommerhalvåret og med guidete omvisninger. Tar du bilen og kjører i 20 minutter fra Lillehammer sentrum og opp i Gausdal kommer du til Aulestad - hjemmet til Bjørnstjerne Bjørnson. Også dette museet er nå gjenåpnet etter flere år med rehabilitering og oppussing og fremstår i all sin prakt som det fantastiske hjemmet som Bjørnstjerne Bjørnson hadde – Også her er det guidete omvisninger nesten alle dager i sommerhalvåret.

Og for dere kolleger som har barn kan Lillehammerområdet by på mange tilbud også: Ta bilen og kjør 20 minutter nordover langs E6 til Øyer og besøk Hunderfossen Familiepark med mange forskjellige aktiviteter for litt større barn fra fem til tolv år og Lilleputthammer like ved som egner seg svært godt for de aller minste i tre til åtte års alder. Her er det en nesten tro kopi i miniatyr av de gamle husene langs gågaten i Lillehammer som det er aktiviteter inni, samt mange lekeapparater utendørs som de minste vil storkose seg med. Dere kan også når dere først er i Øyer ta gondolbanen til toppen av Hafjell og få en fantastisk utsikt utover Gudbrandsdalen og kose dere på kafeen på toppen og-eller ta dere en

fottur på oppmerkede stier innover fjellet der. På Hunderfossen finner du også Norsk vegmuseum med gratis entré og mange attraksjoner - og for de aller tøffeste Bob & Akebanen like ved.

Midt i sentrum av Lillehammer finner du Norsk kjøretøystorhistorisk museum med veteranbiler av alle slag samt Lillehammer kunstmuseum som denne våren blant annet viser utstillingen av Sophie Calle og har en stor og flott permanent utstilling av kjente malere.

Lillehammer med sine mange hoteller og olympiske anlegg er også et fint sted å tilbringe vinter- eller påskeferien. Inga-låmi- og birkebeinerløypene samt det omfattende løypenettet på Nordseter og Susjøen innbyr til flotte turer vinterstid – noe jeg selv benytter meg av nesten hver søndag. Løypene ligger kun 20 minutters kjøretid fra byen – Hafjell med sine slalomløyper likeså. Velkommen til Lillehammer !

Per Bådshaug Leder i Oppland Tannlegeforening

Lesetips

Sommeren er vanligvis ikke den tiden på året da det blir lest så mye, men hvis det blir noen rolige dager på hytta så har jeg en del litteratur liggende. Nå har jeg endelig fått tak i en bok av Steinar Wikan som jeg har vært på jakt etter i flere år: Johan Koren-feltzoolog og polarpioner. Johan Koren var en av de store eventyrere for 100 år siden, men ble ikke så kjent som Amundsen og Nansen. Av diktere og forfattere er Olav Aukrust og Knut Hamsun, (begge fra Lom) mine favoritter og blir det tid så finner jeg nok noe i bokhylla som kan nytes i stille stunder.

Ferietips

Oppland og ikke minst Lom er en stor reiselivsdestinasjon med stor kapasitet og mange ulike tilbud. Ved siden av mitt kontor ligger det berømte bakeriet til Morten Schakenda som i sommer vil framstå i ny design. Norsk Fjellmuseum, Fossheim steinsenter og den gamle stavkirken i Lom er de lokale turistmagnetene. Fjellet er nok for mange det mest attraktive i denne regionen, og der er det nok å ta av. Jotunheimen med Galdhøpiggen, Juvasshytta og sommerskiseret, klimaparken, Besseggen og turistforeningens stier og hytter gir mange muligheter. Nasjonalparkene Breheimen og Reinheimen har lite tilrettelegging for ferdsel, men har likevel mye å by på. For eksempel er sportsfiske noe jeg kan anbefale. Rafting er en populær aktivitet i Nord-Gudbrandsdal der Sjøa er mest kjent som arena.

Ellers i Oppland har vi Lillehammer med Maihaugen som ble skapt av vår forenings første leder, Anders Sandvig og OL-byen fra 94 ser nok fram til et nytt arrangement i 2022 når alpinanleggene i Hafjell og Kvitfjell vil bli brukt i et eventuelt nytt OL.

Juli og august er travle dager i Lom og vi prøver også å ha åpent på klinik-

ken for å yte service til våre besøkende.

Frank Oddvar Nygård Leder i Buskerud tannlegeforening

Lesetips

Jeg er glad i å lese, men har vel ikke satt av nok tid til dette de senere år. Dermed har det blitt flere bøker som ligger på vent. Det er jo ikke vanskelig å fylle fritiden med aktiviteter. Barna blir jo naturligvis prioritert først. Men også andre ting opptar tiden i hverdagen.

Nå som ferietiden har meldt sin ankomst, kommer da atter muligheten til sette seg ned for seg selv og finne frem bøkene igjen. Jeg er svak for bøker med et historisk tilsnitt. Antony Beevor har blant annet skrevet bøkene «Stalingrad» og «Berlin – Nederlaget 1945». Det er sistnevnte som nå står for tur. Som alle forstår blir slutten på andre verdenskrig i Europa skildret her. Men hovedpoenget i boken er å få frem et mer tabubelagt tema; nemlig den røde armés svært brutale fremferd

mot Berlin. Plyndring og ødeleggelser var vanlig, men den omfattende mengden tyske kvinner som ble voldtatt av disse soldatene, var lite skildret før forfatteren tok det frem i lyset med denne boken i 2002. Dette gikk ikke upåaktet hen i Russland. De protesterte heftig, men Beevor kunne vise til funn i både tyske og russiske militære arkiver som underbygget hans historie.

Jeg skal innrømme at dette kan være litt «tung litteratur» til tider i sommervarmen, så da skifter jeg over til noe lettere krim. God krim har alltid fascinert meg. Jo Nesbø er en fremragende forfatter. I sommer har jeg tenkt å lese «Panserhjerter». Bokens handling er lagt til Oslo. Seriedrap er blitt begått. Hovedpersonen Harry Hole skal løse saken. Men det som etter mitt skjønn gjør Nesbø så god, er at han ved siden av selve kriminalgåten og den drevende spenningen, gir oss meget gode menneskeskildringer.

Ellers i året innen de skrevne ord, går det en del tid til lesing av artikler og annet stoff innen min favoritt hobby. Mat- og vininteressen er sentral når andre, og viktigere ting, er

unnagjort. Det kulminerer i blant annet vinturer, men like mye i å prøve ut noe nytt på kjøkkenet. Viktig for meg er at dette ikke bare er for å dyrke egeninteresser, men heller den gode stunden sammen med gode venner som også deler denne lidenskapen.

Ferietips

Buskerud er et stort fylke med mye natur som strekker seg fra Hardangervidda, via sentrale dalfører som blant annet Hallingdal og Numedal, til kyst og sjø ved Drammensområdet og rundt Hurum-halvøya. Som leseren forstår er det mye å velge i. Fjellvandring på Hardangervidda kan virkelig anbefales. Ønsker en å se en del av norsk villmarksliv som er mer unik, bør en besøke bjørneparken i Flå i Hallingdal.

Siden jeg jobber i søndre del av Buskerud og bor i Asker i nabofylket i øst, vil jeg slå et stort slag for sjølivet nå sommerstid. Selv finner jeg få steder bedre enn ved sjøen en god varm sommerdag. Rundt hele Hurum-halvøya er det fullt av små perler som særlig er flotte å besøke via båt. Og skal jeg virkelig fremheve et par her, må Holmsbu

og Rødtangen belyses. De er svært idylliske, små steder som yrer av liv på sommeren. Båtliv står helt sentralt der.

Buskerud har også et rikt musikk- og kulturtilbud. Jeg vil slå et slag for Elvefestivalen i Drammen 22. – 25. august og Kongsberg Jazzfestival den 3. – 6. juli. Begge arrangementene kan tilby et bredt utvalg i kjente artister. Så her er det uten tvil noe for enhver smak – noe som gjenspeiler seg i høye publikumstall.

Til slutt gjenstår det å ønske alle en god og innholdsrik sommer, samt ønske hjertelig velkommen til Buskerud.

Terje Fredriksen, Leder i Telemark Tannlegeforening

Lesetips

Sommeren er jo en god anledning til å få lest seg opp litt, og få bøtt på den dårlige samvittigheten over alt jeg ikke har lest ellers i året. Tidendes sommernummer anbefaler jeg alle å få med seg, også utenfor våre rekker. Min søster, som er lege er sterkt misunnelig på oss for denne utgaven hver sommer.

Til hverdags går det mye i aviser og tidsskrifter, og helst bøker om historiske hendelser. Hvis det omhandler annen verdenskrig er det jo ekstra spennende. Den engelske forfatteren og historikeren Antony Beevor har gitt ut flere gode bøker i denne kategorien.

En av de bedre romanene jeg har lest de siste årene og som riktig har brent seg fast er «Balansekunst» av Rohinton Mistry. Hvis man ønsker seg god krim kommer man ikke utenom bøkene skrevet under pseudonymet Lars Kepler. De handler om den finlandssvenske kriminaletterforsker Joona Linna ved politiet i Stockholm.

Ferietips

Telemark er et Norge i miniatyr. Fylket strekker seg fra Kragerøskjærgården via det urbane Grenlandsområdet oppover jordbruksområder i Midt-Telemark til fjellbygdene øverst i fylket,

der store deler av Hardangervidda ligger.

Jeg ville startet i Kragerø- Bamble-skjærgården. En vakker øyverden med lag på lag med øyer og holmer før man når ut til Jomfruland som ligger ytterst. Stedet i Norge med flest soldager. Ved hjelp av ferjerutene kan man foreta en liten øyhopping, få med seg småfestivaler flere steder og kanskje avslutte med en konsert i fyrvokterens hage på Jomfruland.

Henrik Ibsen er født og vokste opp i Skien, så en liten tur innom landlige Ibsen Venstøp hører med. Mørkeloftet som inspirerte den store dikteren står der fortsatt. I august kan matfestivalen MerSmak besøkes eller du kan se en av hjemmekampene til ODD på Skagerak arena.

For å komme seg oppover i fylket kan man jo ta kanalbåtene M/S Henrik Ibsen eller M/S Victoria. Sistnevnte har gått i rute på Telemarkskanalen siden 1882. Båtene vil bringe en helt til Dalen og en seiles gjennom 18 sluser. Hvis man har egen båt er dette en morsom og annerledes båttur. Det er godt bygd ut med serviceanlegg oppover kanalen.

Øverst i fylket ligger Tinn og Vinje. Fantastiske vintersportsteder, med flere alpinanlegg og oppkjørte langrennsløyper venter en her vinterstid, men flott om sommeren er det sannelig også. Ta med deg sykkel på gondolbanen Krossobanen fra Rjukan opp på fjellet, for deretter å sykle 30 km på grusvei inn til Kalhovd turisthytte på Hardangervidda. Kjempetur. Er du av den spreke sorten kan du jo melde deg

på Helterittet 10. august, som bruker mye av den samme traseen.

Gaustatoppen, Telemarks høyeste fjell gir deg på en klar dag utsikt helt til Jomfruland, og på slike dager kan man se 1/6 del av Norge. Det er ingen voldsom kraftprestasjon å komme seg opp til turisthytta på toppen, og der venter det nystekte vafler. De som sliter mer med kondisen enn med klaus-trofobien kan jo ta Gaustabanen til toppen. En 40 grader bratt skråbane som bringer deg 700 meter oppover. Bygd av NATO, men nå åpen for alle. På fem minutter er du på toppen, men mister utsikten og turopplevelsen på vei opp.

Sannelig finnes det ikke en båt rute å besøke i øvre Telemark også. Møsvann, som ligger mellom Vinje og Tinn og strekker seg helt inn til Hardangervidda, har Fjellvåken i fast rute hele sommeren fra Skinnarbu og helt inn til Mogen turisthytte. Herfra er det en ypperlig start på en tur innover Hardangervidda.

Benedicte H. Jørgensen **Leder i Oslo tannlegeforening**

Lesetips

Jeg har alltid vært glad i å lese bøker, men når jeg ser på stabelen på nattbordet blir det tydelig at det har blitt lite tid til det i det siste. Med en toåring i huset går det mest i Albert Åberg og Kardemommeby.

Jeg var så heldig å få Balansekunst av Rohinton Mistry i gave fra en god kollega. Det er en brutal historie, sterk, fargerik og vakker og bringer India i fokus på et enestående vis. Kastevesenet og kampen om tilværelsen beskrives så livaktig at jeg ble helt revet med. Etterpå satt jeg igjen med en flau smak av den vestlige overflod og alt som vi ser på som en selvfølge i dagliglivet.

Siden jeg var så fasinert av den forrige boken ble jeg tipset om Shantaram, en murstein av en bok skrevet av Gregory David Roberts. En saga om kriminalitet, gangstere, kjærlighet og anger der alt er «based on a true story».

Spennende og helt annerledes enn noe annet jeg har lest.

Ferietips

I Oslo er det mye man kan se og gjøre sommer som vinter. For førstegangsbesøkende er Operaen, Karl Johans gate, Aker Brygge, Holmenkollen, Vikingskipmuseene, Vigelandsparken, Norsk Folkemuseum og Munch-museet ofte et «must see». Tjuvholmen er en ny og spennende bydel som er verdt et besøk med Astrup Fearnley-museet som nyåpnet spydspiss. Spennende og kanskje kontroversiell kunst? Restauranter og barer med få meters mellomrom gir alternativer for enhver smak.

Vil man unngå de største turistmengdene, er det også mye annet å vise frem i Oslo.

Ta trikken eller bussen til Grünerløkka og spaser ned mot byen. Nyt en kaffe eller noe i glasset på en av de mange fortauskafeene, sving av ned mot Akerselven og spaser i motsatt retning mot Mølla. Langs elvebredden ligger det flere håndverksbutikker og spennende spisesteder.

Går man så langt som til Torshov, Sagene eller Nydalen, hopp på en buss eller bane og se hvor den bringer deg.

Botanisk Hage er en oase midt i byen. Her kan man nyte solen på gresset, besøke museene, bli med på en omvisning eller rett og slett bare kose seg med en kopp kaffe og en deilig kake i museumskafeen på den æverdige Tøyen Hovedgård.

Øyhopping i Oslofjorden er ikke å forakte. Sleng deg på en rutebåt som går ut fra Filipstadkaia og tilbring en deilig dag med sol, grilling og bading.

Forslagene er mange og mulighetene enda bedre, så riktig god sommer!

Asgeir Grotle-Sætervoll **Leder i Romerike** **Tannlegeforening**

Lesetips

Nordmenn leser mye bøker, og krim er sjangeren vi leser mest. I påsken, om sommeren og for så vidt ellers i året også. Jeg er i så måte en meget stereotyp nordmann, som finner glede i intrikate plott og lugubre drapsmetoder med litterær distanse, vel å merke. Etter noen år med norske krimskrivere har jeg fått øynene opp for en fremragende danske i Jussi Adler-Olsen, som i tillegg til å skrive spennende og utspkulert, topper sidene med herlig lun

og knusktørr dansk humor. Det vil jeg ha mer av i sommer.

Ferietips

Det er utvilsomt enkelt å reise til Romerike, vi har en ganske velkjent flyplass på Gardermoen. Og om man flyr selv, kan man lande på Kjeller. Det er såpass lett å ferdes på Romerike at det er fort gjort å fare rett igjennom.

Men stopp! Veien er ikke lang innom flere hyggelige reisemål. Som innflyttet vestlending kan landskapet virke monotont og uninspirerende, men etter endel år ser jeg at distriktet har mye å by på. Andre kunne sikkert berettet mer og bedre om Romerikes turisttilbud, men jeg gir det et forsøk. Jeg er, etter snart 13 år her, fortsatt bare som turist å regne.

Vi begynner i nord med Eidsvollsbygningen, landemerket for nedtegningen av Norges grunnlov ved Andelva på Eidsvoll Verk. Publikums-senteret Wergelands hus sto ferdig i 2005 og er verdt å få med seg. Det foretas en omfattende restaurering av hovedbygget frem mot 200-års-jubileum for Norges grunnlov - vi gleder oss til å se resultatet. Og er man først på Eidsvoll, kan man gjerne få med seg en tur med Skibladner på Mjøsa (mine kolleger i Hedmark og Oppland er sikkert enige).

Glomma renner igjennom distriktet, og byr på endel severdigheter. Ikke visste jeg at Romerike har fått sitt navn etter gammelnorsk raumr (larm, dunder) fra vannmassenes dundring. Tømmerfløting på Glomma går tilbake, om ikke til romertiden, så i hvert fall til 1300-tallet. Fetsund Lenser er landets eneste gjenværende fløtingsanlegg. Det er bevart som et enestående kul-

turminne og et levende museum med verksteder for tradisjonelt håndverk, kafé og museumsbutikk. Man kan også ta en båttur på Øyeren herfra, og oppleve Nordens største innlandsdelta på nært hold.

En mil nord langs Glomma, på Sørumsand finner vi startpunktet for Tertitten, som er en liten smakebit av en 57km smalsporet jernbane (Aurskog-Hølandsbanen) som fortsatt går pr damp hver søndag om sommeren og i juletiden. Stemningsfullt og nok en historisk susende severdighet. Kom gjerne innom og hilse på etter togturen om vi er "hjemme" - vårt nye kontor ligger rett over gaten for togstasjonen på Sørumsand.

Losby Gods i Lørenskog er verdt å få med, gjerne med en overnatting, med utmerket bevertning og stadige temakvelder i vinkjelleren, 18 hull golf for interesserte, eventuelt som utgangspunkt for turer inn mot eller til Østmarka.

Eller hva med å leie en kano og padle innover fra Mønevann en liten kilometer unna? Et drøyt steinkast, men en fin oppvarming for turen videre. Landbruket står sterkt i vårt område, og flere gårder har besøksmuligheter med fine opplevelser for store og små.

Om man er mer interessert i bylivet og er lei av storebroren på andre siden av Romeriksporten, er Lillestrøm en fin by sommerstid. Et rikt kulturliv innen kunst, musikk og scene har noe for de fleste i den varme årstiden. På Lillestrøm finner vi som de fleste vet Norges Varemesse, og her er det stadig messer og aktivitet.

Og om man er i shoppingmodus, eller reiser sammen med noen som er

det, kan Romerike by på noen av Norges største kjøpesentere på Strømmen og Jessheim. I den (i mine øyne) hyggeligere delen av den skalaen vil jeg igjen trekke frem Lillestrøm, som fortsatt har et godt utvalg i mindre forretninger å by på.

Er du klar for litt action kan Kringler Gård på Maura (15 min fra OSL) by på flott innløsning, med kanoturer, rappelling, taubane, elvekryssing på tømmerstokker/wirebane, klatrevegg og skyting. Ikke akkurat ekstremsportveko på Voss, men åpent hele året, og kanskje utfordrende nok for de fleste?

Uansett ønsker jeg alle hjertelig velkommen til Romerike! God sommer, alle sammen.